

Izhaja vsak **torek** in **soboto** v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Pomen volitev.

Širom naše države se vrše sedaj prvotne volitve, t. j. volitve volilnih mož, kateri volijo potem zastopnike v državni zbor. To volilno gibanje po naši državi je pa nad vse zanimivo, kajti to gibanje je pravcata prispodoba želje in prizadevanja avstrijskih narodov, izvoliti si za prihodnje državnozbornsko zasedanje takih zastopnikov, ki bi omogočili redno parlamentarno delovanje v korist avstrijskega prebivalstva in pa zastopnikov sploh, ki bi imeli resno voljo, koristiti ljudstvu in ob enem izleči državno ladjo iz močvirja, v katero je zašla vsled nenaravnega počivanja postavodajnega zastopa. Da je za tako težko in važno nalogo treba zmognih mož, krepkih in kremenitih **značajev**, se pač samo ob sebi umeje, kajti ne kmalu katera druga država potrebuje tako zmognih in zanesljivih narodnih zastopnikov kakor naša Avstrija.

To so tudi že deloma spoznali avstrijski narode in le-ti so prišli do prepričanja, da treba, da vzamejo stvar v roke sami, ako hočejo sebi dobro; spoznali so, da treba na generalni politični izpovedi izprašati svojo vest in po tem izprašanju storiti, kar velevala njihova potreba in vsestranska korist. Da, reči se sme, da bodo avstrijski narodi baš na teh kritičnih državnozbornskih volitvah uprav pokazali svojo zmoglost in voljo, živeti ali ne živeti. Narod, ki bi na teh volitvah pokazal, da se ne zaveda svojih pravih narodnih dolžnosti, tak narod bi podpisal sam sebi smrtnico.

Zato je vseobče tekmovanje na vršičih se volitvah, da se nobenemu narodu ne bi moglo očitati, da ni mislil s svojo glavo, ko si je volil zastopnike. — Na jugu in severu države vlada le jedna misel: kakih mož izbrati, ki bi ljudstvu pomagali iz zagate.

Najbolj je prizadet kmečki in srednji stan, kajti ta dva stanova sta zdaj prava trpina v državi. Kmetijstvo peša in omaguje, a mali obrtnik je že skoro na smrtni postelji, — obadva tlača teža davščin in neznosna mora velikega kapitala in inozemske konkurence. Kako tema dvema

stanovoma zares pomagati, o tem razmišljati bode dolžnost zastopnikom četrte in pete kurije.

Ali stvar zares ni dokaj lahka, to pa radi brezvestnosti in sebičnosti posameznih elementov, ki uplivajo na volitve. V prvi vrsti prihaja tu v poštev velika industrija in ž njo združen mejnarodni kapitalizem. Ker bi bil tema faktorjema prizadet precejšen udarec, ako bi se postavilo na noge malo obrt in malo kmetijsko posest, t. j. da bi mali obrtnik in manjši posestnik zamogla uspešno proizvajati in bi jima ne mogla več tako do živega svetovna konkurenca tovarn in špekulantov s kmetijskimi produkti, radi tega so ti mogotci spravili v tek ves svoj plačani agitatorični aparat, da preprečijo osvobodjenje srednjega stanu in o priliki volitev roma skrivaj mnogo tega kapitalističnega denarja po državi, za kateri denar potem uprizarjajo kapitalistični podajči brezobzirno agitacijo, da pomorejo do zmage kapitalističnemu kandidatu ali njegovim zahrbtnikom. Najposlušniši element kapitalizma so socialistični mešetarji in pa taki ljudje, ki se usiljujejo ljudstvu za zastopnike, ki pa v svojem mišljenju sploh cikajo na kapitalistično stran in jim je načelo sebičnosti t. j. osebna korist. — Ljudje, ki pojavljajo take nazore pri vsaki priliki, ki so jih pojavljali v minulem, ali jih pojavljajo zdaj, oni napeljavajo vodo na mlin velikega kapitalizma. Taki ljudje, kadar pridejo v zbornico, navadno glasujejo za take predloge, ki so v veliko korist kapitalizmu, a v veliko škodo baš onemu stanu, katerega zastopajo in bi mu imeli koristiti. Izkušnje imamo, da so bili za taka svoja glasovanja od kapitalizma še posebej nagrajeni. . . .

Poleg teh eminentno važnih gospodarskih vprašanj pa je še drugo vprašanje, na katero se je v prvi vrsti nam slovan-skim narodom v Avstriji ozirati pri bodočih državnozbornskih volitvah. To je narodnostno vprašanje. Naše ljudstvo ima takorekoč dva mogočna sovražnika v državi: veliki kapitalizem in pa politično nasprotstvo, ki je vsredotočeno v vele-nemški propagandi. Kako postaviti tudi drugemu faktorju močen jez, to je še od posebne važnosti. Ako si ljudstvo ne

izvoli takih zastopnikov tudi svojih političnih koristi, ki imajo srce na pravem kraju in ki v nobenem pogledu ne mislijo na svojo osebno korist, marveč ki so že v ognju rodoljubja izkušeni kot čisti narodni značaji, — tedaj je volilo napačno.

Tu pa je treba paziti na nastopanje kandidata ob volitvah. Mož, ki ob volitvah mnogo obeta, nevadno ničesar ne stori, kadar bi storiti moral; kandidat, ki dela z velikim hrupom, da prodere na volitvah, oni navadno utihne, ko bi imel zaslati ves svoj upliv v blagor naroda. S takimi možmi je imelo ljudstvo že često svoje bridke izkušnje, kajti pokazalo se je, da je zmámiti iz nerazsodnega ljudstva glasove jedno, a drugo je: pokazati voljo in zmoglost ondi, kjer stopijo poslancu nasproti mogočnej faktorji, kakor so priprosti volilci ali tudi plemeniti protikandidat. Zlasti nasproti avstrijskim Slovanom se prakticira od strani merodajnih činiteljev na Dunaju posebna taktika.

Poslanec, ki zastavi svoje sile za koristi svojega naroda, naleti nemalokrat na skušnjava, da mu postrežejo z mastno državno službo, — da mu na ta način zamašijo kričava usta. Vzemimo torej poslanca, ki je že po svoji naravi nagnjen k sebičnosti, ki je morda še pred svojo izvolitvijo dejal, da mora poslanec skrbeti najprej za se, potem še le za narod, — ali ne bode pograbil z obema rokama za ponudeno mu mašilo, na cedilu pa pustil svoj narod in svoje volilce, da si pomorejo brez njega? Take reči so bile mogoče že celo pri sicer stanovitnih narodnih značajih, koliko gotoveje pa zamorejo biti pri omahljivih in že znanih koristolovcih? Ali še več! Vzemimo celo poslanca, ki bi nameraval kaj tacega, namreč doseči mastno državno službo itd. Ali ni mogoče, da bode uprav radi tega posebno radikalno nastopil, da tako opozori na se merodajnega činitelja, vlado? Tudi kaj tacega se je že zgodilo.

Ali ni torej treba skrajne previdnosti pri volitvi ljudskih zastopnikov?

Gorje narodu, ki si izbira zastopnikom omahljivce in nestalne značaje in ljudi, ki kažejo le najmanjšo trohico se-

bičnosti... velika skušnjava jih zapelje, narod pa se prijema za glavo!

V bodočem državnozbornskem zasedanju, ako pride do uspešnega dela, rešiti bode velevažnih vprašanj, mej drugim bode urediti jezikovno vprašanje za vse slov. narode monarhije, in ne samo za Čehe. Tu bode treba velike vztrajnosti in poštenja v načelih vseh zastopnikov. Brez solidarnosti vseh slovan-skih zastopnikov pa se že celo ne bode dalo ničesar opraviti.

Ali nesreča bi bila, ako bi se med njimi nahajal omahljivec ali sebičnej, ali poslanec, ki rad razdira delo drugih sebi v prilog — bil bi to intrigant, ki bi pokvaril ves uspeh.

Radi tega je treba velike previdnosti tudi nam Slovincem pri izbiranju svojih zastopnikov, katerim bode morda prestat v bodoče izkušnje, ki so nam bile dosedaj neznane. Treba je natanjčnega preudarka, predno se konečno odločimo, ker s tem pokažemo svojo politično zrelost ali — nezrelost.

Sicer so prvotne volitve še le nekaj osnutek. Volilni možje pa so prevzeli nasproti narodu velikansko odgovornost, katere je treba, da se popolnoma zavedajo. Pazijo naj torej, predno izrečejo oni svojo zadnjo besedo, na to, da ne bode ta zadnja njih beseda usodepolna za narod.

Dopisi.

Iz Sv. Križa na Vipavskem. — (Shod). Letos je pač doba shodov. Ako bi ti osrečili naše ljudstvo, približevali bi se nam časi, ki bi se cedila med in mleko po deželi. Naše mestece še ni doživelo tolike slave, kakor v nedeljo 18. t. m., ko je sklical dr. Tuma in Gabršček javni volilni shod, a ne v mestu samem, ampak v predmestju na Cesti. A shod ni bil namenjen le za našo občino, marveč za večje število bližnjih in oddaljenih občin, od katerih nekatere so bile boljše, druge slabše zastopane.

Udeležba je bila sicer precejšnja, a ne tolika, kolikoršna bi morala biti. Naši občinarji — izvemši Cestarje — so se držali od strani; velika večina pa je ostala doma. Razlog je znan: strinja se

Bog jim pošlje nesrečo: gospodar je zbolel, in kmalu tudi umrl. Ko je umiral, pokliče hčer ter jej reče: „Mila mi hčerka, moja ljuba! Zelo si me žalila, naj ti Gospod odpusti! Slušaj me vsaj zdaj; nikar se ne povišuj toliko in ne vzpenjaj se kvišku, ter ne zaničuj svojega rodu. Tvoj rod je dober in čestit: ni rodil niti hudodelcev, niti morilcev, kakor kak drug bogat rod. Živi, hčerka, kakor ti je Bog dal, in spoštuj staro mater. Ti imaš objemati njo, ne da bo na starost ona tolila (mirila) jezljivega otroka. Poslušaj, hčerka!“

Ona je le plakala ter mu poljubljala roko. Oče jo blagoslovi ter jo vpraša zopet: „Nu kako, hčerka, ali se boš spominjala mojega ukaza?“

„Da, bodem vse..., mili oče!“

Pokopali so ga v Skavici*). Sešlo se je bilo toliko ljudstva pa meščanov, da bi vržen oreh ne bil padel na tla skozi nje. Nisem čula, da bi bil kdo pograjal našega gospodarja; vsi so mu želeli nebeško kraljestvo — tako dober mož je bil.

*) del kijevskega pokopališča.

LISTEK.

Blaga svâst.

Maloruski: M. Vovčok.

VIII.

Gospa me pripelje v svojo hišo. Ni bila velika, sobe nizke, okoli stene stolice po vrsti in zagrinjala na oknih in zrcalo — ali tako, da bi ne bil spoznal sebe, ko bi bil pogledal vanj — tako ti je skrivilo obličje. Nasproti nama pride že dorasla gospica.

„Nu, mamica, ali ste dobila služkinjo?“

„Glej, za menoj gre. Neka vaščanka se je pogodila z menoj.“

„Eh, mama, kar naredite, je pač vse slabo! Čemu pa ste vzeli to vaščanko? Saj nič ne zna, niti obleke polikati, niti prav poslužiti. Čemu nam bo to zijalo?“

Zalusknila je vrata, da so vse stolice poskočile — kot žive — ter je odšla.

Videla sem, da tú ne bo dobro za me! Kje se je še čulo, da bi se vedlo otroče tako grdo sé svojo rodno materjo?

Ali stara ni rekla hčeri niti besedice.

„Skuhaj obed, mlada!“ rekla je. In pokazala mi je vse po kuhinji, povedala: kako in kaj ter me pustila samo v hiši.

Za kosilo je prišel tudi njen mož iz prodajalnice; visok gospod v višnjevi čamari*), veselih in bistrih očij. Pozdravi me, ter reče: „Glej mladica, bodi pridna in poštena, pa bomo svati in brati!“

Bog mu povrni, potolažil me je nekoliko s to dobro besedo. Delala sem težko — o Bog, kako težko! Ves dan na delu: še nisem končala enega, pa me je že čakalo drugo. In gospa sama ni posedela niti ure zastoj, a hči je bila tako strupena, da Bog zagrne! Ko je vstalo solnce, je pikala, ko je zašlo, pa spet zbadala. To da ni prav — ono da ni dobro — da prav ne govorim in prav ne hodim... In da bi bila grajala le mene; ali tudi svojo rodno mater je dražila: „Zakaj — pravi — ni pri nas kakor pri Ivanenkovih? Pri njih je vse gosposki ljubo in mило — a pri nas vse kmetiško. Jaz — pravi — ne morem živeti tako!“ In jela je plakati. Mati jo je

*) surki, ovrčeni suknji.

ne z novo stranko. Le gola radovednost je gnala marsikoga na shod. Mir se ni kalil, ker je marsikdo odgovarjal ljudi od nemirov.

Glavni govornik dr. Tuma je govoril še precej mirno; kaj in kako, je pač znano čitateljem. Navdušenega pritrjevanja in živio-klicev ni manjkalo, ker za to so skrbeli agitatorji — po večini iz družih občin in krčmarjevo vino, katerega so se bili navžili zborovalci. Letošnje vino je kakor nalašč za — navdušenje. Med govorom dr. Tume sicer ni manjkalo ugovarjanja od strani, kjer so bili zbrani somišljeniki dr. Gregorčiča, kateri pa so se polagoma razšli.

Ščuvajoče proti farovžem je govoril Gabršček; Bajt iz Ajdovščine. (To je tisti človek, o katerega narodnem škandalu v deželnem učiteljskem društvu polni tržaška „Edinost“ svoje predale že nekaj časa sem in katerega, kakor je razvidno iz dotičnih dopisov v „Edinosti“ se začenejo sramovati učitelji sami, v kojih srečamo ni zamrla iskra ljubezni za slovenski narod. Človek torej, ki si šteje v posebno zaslug, da je ustanovil na Goriskem deželno učiteljsko društvo, o katerem društvu pišejo „Deutsche Stimmen aus Krain, Triest und Küstenland“, priloga k štev. 292 Schönererijanskega lista „Grazer Tagblatt“: „Görz 13. Oktober. (Hauptversammlung des Landeslehrervereines am 11. im Hotel Post) An 120 Mitglieder waren aus allen Landestheilen herbeigeströmt... Es war eine glänzende Versammlung, die da unter deutscher Flagge tagte...“ Taki „radikalno-narodni“ elementi se torej zbirajo okoli — dr. Tume! Sicer pa je to popolnoma umevno: gliha vkup štriha! Op. ur.) pa je predlagal dr. Tuma za peto kurijo.

Ali bo imel shod kak nasledek na volitve v torek in sredo, bomo vam poročali. (Kak uspeh je imel shod, to so pokazale volitve v torek in v sredo, o katerih izidu poročamo na drugem mestu. Op. uredn.) Ako ne ostane velika večina pristašev dr. Gregorčiča doma, je gotovo, da zmaga v obeh razredih naša stranka.

Na vprašanje nekega volilca, je odgovoril dr. Tuma, da naša železnica je zagotovljena ter trdil, da nobeden slov. poslanec ni kriv, da se je toliko časa zavlčevala, ampak da je krivda na strani vlade. Vsega zla — je trdil dr. Tuma v svojem govoru — je kriva birokracija in hijerarhija.

S Krasa. — Na tukajšnjem ozemlju se hoče „narodno-napredna“ stranka bujno razvijati, a kaj bi ne, saj „mlada krv ne pozna brv“. Zaprek ji je tudi bore malo, ker tukajšnje duhovstvo se čisto malo briga za letošnje-prihodnje volitve. Nekoje spreleta strah priti v Gabrščekov stroj in pod Tumov likalnik ter drage volje vtaknejo v žep sramotenje nasprotne stranke. — Ni torej čuda, da „narodno-napredna stranka“ sled po njega glasilo vsejanem pohujšanju rapidno napreduje, — saj je potipala za isto struno, ki mladini najbolje prija ter predoča pravcato svobodo.

Čudno pa, da duhovniki po večini se ne stavijo v bran taki svojati, menda se zanašajo na izrek „Peklenska vrata ne bodo premagala“. Dobro, ali brez boja ni zmage in brez zmage ni krone. Ape-liram na duhovščino goriške dežele, da složne vsi, ne le nekateri, izvršijo svojo agitacijsko dolžnost pri predstojajočih volitvah in kjer se jim tu ne posreči, da podučijo že izvoljene volilne može ter opozorijo na njih dolžnost v prospeh vere, narodnosti in občega blagostanja. Po znanem geslu „Učit. Tov.“, ki vabi učiteljstvo na krov, vabim duhovenstvo na krov, kjer naj deluje v navedenem smislu, kajti bedecih je zmaga.

Radikalec.

Iz Bovca. Ker vemo za gotovo, da se bo tudi o tukajšnjih volitvah poročalo v „Sočo“ kakor so navajeni vže bovški dopisniki, namreč obračaje hrbet resnici, zato par opomb.

Premoč Tumovcev ni Bog vé kakó neizmerno velika vže po številu glasov: še manja bi bila ali prav za prav bi je sploh ne bilo, ako premotrimo, kakó so jih spravili vkup toliko.

Povest o konsumnem društvu je znana. Na tej lažnjivi podlagi so se zdaj nekateri, skozi več let nasprotujoči si trgovci in gostilničarji združili, preslepili malo ne tudi vse druge svoje drugove v okraju in sklenili, da morajo zmagati, kakorkoli vže.

Prvo sredstvo je torej konsumno društvo;

drugo: vsa mogoča obljubljanja nevednemu ljudstvu na račun Dr. Tuma; tretje: trditev, da sta tudi kaplana na njihovi strani;

četrto: pijača, s katero so bovški krčmarji „navduševali“ uboge zapeljance. To se je godilo vže skoraj 14 dni pred volitvami, a na dan volitev še posebno. Žalostno dovolj, da se je videlo na dan volitev nekatere, kakó so se opotekali in vsi blata zamazani odhajali domov. Mi jih pomilujemo, se nam tudi smilijo, a pravimo pred vsem, da je jako nedostojno in grdo delati takó z neukimi reveži;

peto: kot upniki so sklicevali svoje dolžnike ter jim pretili, da jih bodo tožili, ako ne volijo z njimi; drugi zopet so se bali hudih pogledov svojih upnikov;

šesto: vabili so ljudi tudi z drugimi darovi. O nekom se vé, da je obljubil možu havelok, drugi čevlje itd.

sedmo: nekaterim so ta dan plačali dnino, ako gredo volit.

osmo: stare, onemogle, kruljave in slepe celó so spravili na volišče in so jih od daleč, zastoj se ve, vozili v Bovec, ter jih gostili in pojili;

deveto: siloma so zamenjali listke celo po večkrat, in ako ni šlo drugače, so jih zvaljali v gostilne: „Pojte noter, boste pili!“ Zgodilo se je pri volitvi, da je neki mož oddal komisiji listek, in komisar ga je prašal, prebraviš imena, hoče li te voliti, kar je mož odločno zanikal. Za njim stoječi Tumovec pa je dejal, da jim je pri drugih šlo gladko in se je čudil moževi odločnosti;

deseto: agitacija na sploh je bila velika. Lagalo, obrekovalo, obljubljalo, slepilo se je kar na debelo. Agitirali so vsi sposobni strastno in neprestano, od učiteljev do čevljarjev.

Nasprotno pa naj nam dokažejo nasprotniki, da smo se mi posluževali le jednega podlega sredstva; rekli smo pa in tega se bomo vedno držali, da mož, kateri prodajajo svoj glas za „ohtele“ šnopsa, ne mara mo.

Število naših mož je lepo, in reči smemo, da so vsi volili iz prepričanja in volili prav kljub vsemu navalu. Pač pa moremo reči, da se je mnogo neukih revežev, dalo uloviti, da so volili nasprotno nam, nevedé zakaj se gre, in to so nam nekateri sami povedali: „Saj še ne vem, za kaj se gre“.

S to umetno narejeno večino se gotovo ne morete ponášati, sè sredstvi, katere ste uporabljali, še manj. Neuko ljudstvo izrabljati je lahka igrača, a pride čas, da bodo tudi ti neuki uki, da bodo izprevideli vaše namene, da bodo spoznali, koliko vi delati zanje, kakor se hvalite, in potem, potem bo konec tudi možnosti umetno narejene večine!

Še jedno. Pri nas je večina takih, ki sploh nimajo drugače volilne pravice kakor v V. kuriji, in jim je torej le tu dana priložnost, izvoliti si zastopnika svojih teženj, katerih so preobloženi: Ali jim hočete še tega jedinega zastopnika vzeti, ali hočete vse sami imeti? Mar ne vemo, da bo dr. Tuma kot poslanec V. kurije prav za prav le zastopnik obrtnikov, gostilničarjev in trgovcev? Gabršček je dejal le-tos na nekem zaupnem shodu trgovcev v Bovcu, da treba delavcem roke zvezati, peruti pristriči. Kdor tega ne ume, ni za na volišče!

Politični pregled.

Deželni zbori.

Poroča se z gotovostjo, da se deželni zbori skličejo na 17. decembra t. l. v kratko zasedanje, da rešijo deželne proračune.

Česka.

Človeku se pozdeva, kakor da bi hotela sedanja avstrijska vlada Čehé po vsej sili gnati v obstrukcijo. Ni zado-stovala znana tajna naredba bivšega ju-stičnega ministra dr. Kindingerja v za-devi notranjega češkega jezika pri sod-nijah, ki je po vsej pravici tako zelo ogorčila Čehé. Sedanjemu justičnemu mi-nistru Spens-Boodenu zdelo se je po-trebno še bolj razkačiti Čehé s tem, da je izdal na pražko nadsodišče novi in jako strogi ukaz, da se dr. Kindingerjeva naredba mora natančno izvrševati ter da se mora češčina v notranji uradni rabi do najmanje pičice iztrebiti. To je pa dalo predsedniku pravke nadsodnije, Jansí, povod, da je dal svojo ostavko, katera je bila tudi sprejeta, kajti uradna „Wiener Zeitung“ objavlja že njegovo umi-rovljenje ter imenovanje njegovega na-slednika v osebi predsednika brnskega okrožnega sodišča Wessely-ja. To pa smatrajo Nemci za svojo zmago in po vsej pravici; to nam pa tudi kaže, ko-liko da se smemo nadejati, da bode pri-hodnje državnozbornsko zasedanje mirno in uspešno.

Napad na nemškega cesarja.

Dne 16. t. m. je bil nemški cesar na lovu v Vratislavi. Ko se je peljal proti domu, je neka blazna(?) ženska Schlapke vrgla za cesarjevo kočijo malo sekirico, ki je zadela voz, a odletela na cesto. Schlapke so zaprli in cesar se je varno peljal naprej v zavesti, da se nje mu ničesar ne pripeti.....

Domače in razne novice.

Volilno gibanje. — Volitve vol. mož nadaljujejo in bodo trajale skoro do 6. decembra. Borba je povsod huda, a orožje, s katerim se pobijati nasprotujoči si stranki, je popolnoma nejednako. Dočim se poslužujejo naši somišljeniki prepričevalnih besed, delajo nasprotniki z vsakojakimi zvijačami, z vinom, denar-jem, slepenjem, z obrekovanjem in z nesramnim blatenjem tudi najčistejših značajev. Vsakega, ki ne trobi v njihov rog, napadajo in obsipajo s takimi psov-kami, kakoršnih zaman iščeš celo pri najpropalejših mestnih pouličnjakih. Na kaj takega naše ljudstvo še ni bilo na-vajeno in se tudi zaradi tega dogodi, da mnogo naših se niti ne upa na volišče. Sicer je pa tudi res, da se mora tako bojazljivost z vso odločnostjo obsojati, kajti vsaka borba je združena z nepri-jetnostmi in teh se človek ne sme bati, ko vé, da se bori za pravično stvar. Dr. Tumovo glasilo poroča iz vseh kotov in krajev o zmagah nerodno-napredne stranke in mu ni čisto nič mari, ali so ta poročila resnična ali ne. To je pač taktika predrznosti in nasilstva. Dr. Tu-movo glasilo hoče namreč s takimi po-ročili v občinah, kjer se volitve niso še vršile, jemati pogum, ali tega namena ne bo doseglo in ga tudi ne sme. Volile niso namreč še skoro največje občine in v teh, ako Bog da in sreča junaška, ne bode kruha za „Sočine“ zobe. Po-sebno v številjenju je Tumovo glasilo pravi mojster in mu ni čisto nič za to, ako se tudi usteje za 20 ali več glasov na svojo korist; baš tako je delalo tudi pri zadnji državnozbornski dopolnilni vo-litvi. A konečni račun je dokazal, da se je hudo zmotilo v številjenju. In to, na-dejamo se, pripeti se tudi pri sedanjih volitvah. Na priliko piše dr. Tumovo glasilo: Desklja, zmaga naša, četudi ve, da to ni res; nadalje piše njegovo glasilo: „V Lokavcu so zmagali pri zadnjih volitvah klerikalci, o teh volit-vah čujemo, da so zmagali napred-njaki“, četudi ve, da bi mu, če ne drugi, vsaj „radikalni narodnjak“ Bajt iz Ajdovščine brzojavil o tej zmagi. In takih in enakih „resnic“ so ta dr. Tumova glasila polna, ki pa imajo vedno eden in isti namen: slepiti javnost in uplivati na druge občine, češ, čemu se bodele trudili, saj je tako vse naše! Za-torej pa svetujemo našim ljudem, da tem poročilom prav nič ne verujejo ter da gredo kakor jeden mož v boj proti lju-dem, ki so že toliko zla prizadeli naši goriški deželi.

Kolikor se nam je do zdaj sporo-čilo, zmagali so naši v zadnjih dneh in sicer: v Tomaju (v obeh skupinah), istotako v Štjaku, v Sv. Križu, v Šempasu, v Lokavcu, v Brjah na Krasu, v Velikem Dolu, v Gabro-vici, v Deskljah, v Gabriji pri Ajdovščini (v kmečkih občinah).

Imenovanje. „Wiener Zeitung“ javlja: Cesar je imenoval deželnega sani-tetnega nadzornika v Trstu dra. Emila Meerausa namestniškim svetovalcem in referentom deželne sanitete na gornje avstrijskem namestništvu.

Za „Šolski Dom“ je došlo našemu upravnistvu: Preč. gospoda Valentin Kragelj, župnik v Podbrdu, in Ivan Ko-vačič, vikar v Stržišči so darovali 10 K za „Šolski Dom“ in 10 K za „Alojzije-višče“. — G. Ferdinand Coflou cesarski svetovalec v Gorici 2 K. —

— Predsedništvu so izročili: Gotard Pavletič v Mirnu 20 K; Anton Lazar v Nemškem Rutu 10 K; Franc Finžgar v Gorici 20 K; Anton Pečenko v Gorici 5 K.

— Potom poštne hranilnice pa je došlo: Jakob Gerbec v Gorici 4 K; Ge-neralno ravnateljstvo banke „Slavije“ v Pragi 10 K; Anton Jerkič v Gorici 5 K; Anton Gerbec v Gorici Via S. Chiara 15 1 K; Jožef Omers, župnik v Sežani 5 K; Simon Kemperle v Hudijužni 4 K; Franc Setničar, prefekt v mal. sem. 5 K; Hen-rik Černigoj, kaplan v Devinu 10 K; Fr. Razpet, župnik na Idriji pri Bači 10 K; Anton Božič, kurat v Batah 40 K; Ant. Šantl, c. kr. prof. v Gorici 10 K; Miha Bizjak, c. kr. car. oficijal v Trstu 2 K; Marija Uršič v Kobaridu 6 K; Josip Ba-dalič v Volčah 2 K; A. Poljak, vikar pri Sv. Tomažu 5; Josip Rustia v Motovunu 3 K in Ivan Kranjčec, višji računar v Leobnu 10 K.

Srčna Hvala vsem rodoljubnim da-rovalcem!

Gospod Ivan Glešič krčmar „Pri Petelinu“ v Nunski ulici je podaril ljudski šoli v „Šolskem Domu“ sto knjižice, ka-tere je pred več nego dvema leti pozabil nek gost v imenovani krčmi ter se do danes ni oglasil. Vodstvo ljudske šole se tem potom zahvaljuje gospodu Glešiču in neznanemu bivšemu lastniku za po-darjene knjižice.

Stenografski tečaj se zopet odpre. Poučevalo se bode v korespondenčnem in debatnem pismu. Oni, ki se žele ude-ležiti tega tečaja, naj se blagovole ogle-siti do prih. srede pri hišniku v „Šol-skem domu“.

† **G. Alojzij Tribušon.** — Pone-srečil se je v četrtek zvečer g. Alojzij Tri-bušon, doma iz Mirna pri Selu, službujoč pa v Gorici v dobroznani prodajalnici žita g. Pauletig-a v Gosposki ulici. — Pokojnik je bil kolesar, in kot tak je šel vsak večer domov, če le je bilo lepo vreme. Ta teden pa ni šel domov ker je bilo slabo vreme. Četrtek zvečer pa, ko je bila pot malo osušena, je šel do-mov. Doma imajo olin in revež je šel zvečer, v svojo veliko nesrečo, zapirat vodo v mlin, a je tako nesrečno zapiral, da ga je vodeno kolo prišlo in poteg-nilo pod se. Našli so ga mrtvega. — Po-kojnik je bil glavni steber hiše. Znan je bil po vsej goriški okolici, po vipavski in soški dolini. G. Pauletig se ima njemu zahvaliti, da se je njegova trgovina tako razširila. Star je bil 34 let; bil je blaga duša ter zvest sin svojemu narodu. — Pogreb bode danes ob 3. popoldne. Lahka mu bodi zemljica in mir njegovi duši!

Kako si nasprotujeta! V „Soči“ od 7. decembra pr. l. čitamo: „Še leta 1894., ko ni bilo dr. Tume, je bilo poslo-vanje naše posojilnice strašno revno. Že leta 1895., ko se je bolj zavzel za po-sojilnico Andrej Gabršček, se je povzdignil promet na 255.861 gld. Ko je pa začel delovati v posojilnici dr. Tuma s svojo neumornostjo in znanjem, se je začel silno dvigati ta naš prvi denarni zavod. L. 1896. je bilo že prometa 506.864 gld.“

Zdaj pa pogledjmo, kaj piše Tuma v 72. šte. „Soče“ pr. l.

V tej šte. čitamo: „Posojilnica je bila brez pravega vodstva, in vsled bolezní požrtvovalnega g. prof. dr. Kosa tudi brez pravega denarničarja. Tako pa je prišlo leta 1896. in začetkom 1897. tako daleč, da se je bilo bati za razvoj po-sojilnice. A. Gabršček, prof. dr. Kos — morejo mi potrditi, kako britki in težki časi so bili pričetkom l. 1897. za poso-jilnico“.

In 10. aprila t. l. je pisal Tuma: „Leta 1895. sem bil začetnik in v ravnateljstvu nisem prevzel posebnega posla, marveč sem prvo in drugo leto porabil v to, da sem pregledoval društvene knjige, se vezbal v knjigovodstvenem poslovanju in se učil zadružništva“.

Koliko nasprotstev v malo vrstah! „Soča“ trdi, da je posojilnica na-predovala pod Gabrščkovim denarni-čarstvom (od jul. 1895 do maja 1897); Tuma pa piše, da je prišlo koncem l. 1896. in začetkom l. 1897 — torej pod Gabrščkovim denarničarstvom — tako daleč, da se je bilo bati za razvoj po-sojilnice. Dalje trdi „Soča“, da se je posojilnica začela silno dvigati, ko je začel delovati dr. Tuma ter da je bilo že leta 1896. veliko prometa.

Tuma pa piše, da je bil l. 1895. le začetnik in da ni l. 1895. in 1896. prevzel v posojilnici posebnega posla, marveč se šele učil zadružništva; piše tudi, da so bili pričetkom l. 1897. za posojilnico britki in težki časi!

Kdo je lažnik po poklicu? Pišejo nam: „Soča“ ne more verjeti, da bi znal govoriti resnico kdo, ki ni v to pooblaščen od njenega štaba. Tako zopet trdi, da je „podla klerikalna laž“, da bi bil Gabršček pri neki priliki rekel, da ljudstvu ni treba lastne volje, ni samostojnosti v gospodarskih in narodnih rečeh ter da zadostuje troje, čvetero veščakov (ne vojščakov, kakor preobrača besedo), ki povedo ljudstvu, kako in kaj, ter je pri isti priliki odobral židovski kapitalizem kot neobhodno potreben. No, tu bodi ponovljeno, da to ni nikaka „klerikalna laž“, marveč da je Gabršček to izrekel nasproti človeku, ki ni nikak klerikalec, ki pa vkljub temu ne odobrava Gab. nazorov v navedenem smislu. Toda ne samo to, tudi več drugih stvari je pri omenjeni priliki izrekel Gabršček, stvari, ki popolnoma razodevajo njegovo „napredno“ obzorje in katere že se izve naša slovenska javnost, da potem, ko je malce zabredla v „napredno“ srečo, spozna, koga je poslušala, ki jo vodi vanjo. Taka iznenadenja ne škodujejo ljudem, ki siloma tiščijo ušesa pred svarilnimi besedami narodu dobrohotnih mož. Saj le stoprav po razočaranjih in prevarah pride ljudstvo do razuma.

Naravnost otročje pa je, da „Soča“ zahteva, da se jej pove, pri kateri priliki je Gabršček ono in še več povedal ter da se navede priče in onega dopisuna (kako fino!) v „Gorici“, ki si je tako natančno zapomnil Gab. besede. Bodite prepričani, da pride vse lepo na vrsto in da ne izostane hip, ko se sproži. — Damoklejev meč, ki visi nad vašo glavo. Takrat si ne boste več drznili trditi, da je bila to „podla klerikalna laž“ in svet tedaj še bolj spozna prave — lažnike po poklicu.

Anton Kristán. Našim čitateljem je še dobro v spominu, kake komedije je uganjala naša „narodno-napredna“ preteklo leto s „prekmorsko“ trgovino ter obetala Kraševcem nekako tako, kakor da bi se dalo vse kraško kamenje za drag denar prepeljati čez morje kje doli nekam v pusto Saharo, kjer bi „narodno-napredna“ gradila velikanska skladišča, v katerih bi se spravljali izdelki naših obrtnikov, ter bi se z njimi zalagala vsa Afrika.

To nemalo delo pa bi imel izvesti neki Anton Kristán, katerega je „narodno-napredna“ poklicala v Gorico ter ga v svojem listu povzdigovala v — deveto nebo. —

Prirejali so se „trgovski“ in „obrotni“ shodi in dr. Tumovo glasilo poročalo je vedno, da so na njih govorili dr. Tuma, Gabršček in „der Dritte im Bunde“ — trgovsko-obrotni veleum Anton Kristán.

Mi smo sicer vedeli, da je bil vse to švindel in se nam ni zdelo vredno, da bi te osebe, ki je bila še mlekozoba, v našem listu sploh omenjali in sicer tudi takrat ne, ko je s Tumo in Gabrščekom vred čevljarjem v Mirnem — čevlje meril.

Da bodo pa naši čitatelji vedeli, kakih ljudih se sploh „narodno-napredna“ stranka poslužuje in kake ljudi ista, kadar jej kaže, povzdiguje v deveta nebesa, jih proglašuje za modrijane ter celo za rešitelje naših trgovcev in obrtnikov, — pove naj „Slovenski Narod“, ki v svojem poročilu o nekem shodu pri Ljubljani piše o Antonu Kristanu tako-le:

„Še o nekem čudnem ptičku moramo omeniti, to je gosp. Ant. Kristan z Viča. Prešeren bi dejal: ni ptič, ne repič, ne ptiča kosič. Ta mladenič z veliko rudečo kravato, ki še ni volilec, je dejal, da ni ne liberalce, ne klerikalec, ne socialni demokrat. Njemu je vera in narodnost deveta briga. On ni socialni demokrat po lastni izjavi, a zastopal je s posebno unemo najradikalniši soc.-demokratski program. Njemu je še to premalo, on teži še po vsem kaj drugem! On, ki je pred malo meseci najbolj zagovarjal narodno-napredno stranko in svoje občane navduševal za vse slovensko, on je naenkrat postal najhujši nasprotnik naše stranke, njemu je zdaj narodnost deveta briga. Od kdaj pa ta prevrat? Ali od takrat, odkar mu narodno-napredna stranka na Goriškem ne daje več kruha, odkar ga je radi nezadostnih študij odslavila?“ — (Ali pa ne morebiti tudi zaradi pomanjkanja — fonda...? Op. ur.)

Porotne obravnave. V torek in sredo se je vršila pri tukajšnjem okrožnem sodišču porotna obravnava proti Andreju Kralju, ki je bil obdolžen raznih tatvin in je svoječasno pobegnil tudi iz Komenskega preiskovalnega zapora. Kralj je bil obsojen na 8 letno ječo in vsake

tri mesce na jeden post z dodatkom, da se ga pošlje v posilno delavnico potem, ko prestane 8 letno ječo.

V četrtek je bila obravnava proti Dominiku Cucitu iz Kormina. Obtožen je bil, da je v noči od 8-9 julija t. l. ustrelil iz samokresa na mestnega redarja Petriča z namenom, da bi ga umoril. Vse do srede je Cucit trdil, da je nedolžen; v sredo pa je prosil, naj bi poslali k njemu preiskovalnega sodnika. Ko je prišel sodnik k njemu, je Cucit obstal, da je v resnici streljal na redarja Petriča ter ga ranil. Pri obravnavi je sicer to tudi priznal, a trdil je, da ni imel namena umoriti Petriča, nego daga je hotel le telesno poškodovati. Cucit je bil namreč vsled Petričeve ovadbe pred nekaj časom zaradi javnega nasilstva obsojen na pet-mesečno ječo. On je trdil pri obravnavi v četrtek, da je bil takrat po nedolžnem obsojen ter da je zaradi tega hudo čutil Petriča in se hotel tudi nad njim maščevati. Rekel je namreč, da je imel pred tem zaporom nekaj zemljišč v najemu in da so mu donasala ista toliko dohodka, da je mogel izhajati. Vsled te obsodbe pa in ker je bil toliko časa zaprt, odvzeta so mu bila ta zemljišča in se mu zaradi tega slabo godi.

Porotniki so z večino glasov zanikali vprašanje glede poskušnega umora, pet-trdili pa so vprašanje glede težkega telesnega poškodovanja, vsled česar je sodišče obsodilo Cucita na 4 letno ječo.

Včeraj se je vršila porotna obravnava proti 32-letnemu Petru Prinčiču iz Smartnega zaradi posilstva. Obsojen je bil na 3 leta težke ječe, s postom vsake tri mesce.

Deželnozborski kandidat trgovske sbornice. Mesto Mighetti-ja, ki je položil svoj deželnozborski mandat, je postavila trgovska zbornica v Gorici kot svojega kandidata inženerja Chiozija iz Červinjana.

Novi kandidatje. Kakor poroča tržaški „Piccolo“, bosta kandidirala in sicer: za mesta in trge na Goriškem baron Hugo Codelli, a za veleposestvo grof Dubsky.

Popravek. Slavno Uredništvo „Gorice“, v Gorici.

Odnosno na notico „iz Solkana“ v cenj. „Gorici“ z dne 17. t. m. prosim, da prijavit sledeči resnični popravek:

Ni res da bi mi g. Rudolf Konjedič na predvečer volitve volilnih mož zagrozil, da mi Trg. obrt. Zadruga odpove — „ker mi tudi nima kaj odgovorjati“ — ako ne ukažem svojim delavcem volit za narodno napredno stranko. Razgovarjala sva se sicer oni večer, a ne o volitvah ampak o trgovini. Prašal pa me je g. Posega, ali bom dovolil delavcem iti volit, na kar sem mu odvrnil: „Delavci imajo svoje pravice, in radi mene lahko volijo kakor jim drago, ker jaz se v politične stvari čisto nič ne mešam“, kar si lahko obe stranki zabilježijo.

S spoštovanjem
Ivan Doljak
tovarnar pohištva v Solkanu.

6 volitvi v Št. Petru se nam poroča v dopolnilo besed izrečenih po vladnem komisarju, da „tako divjih in surovih ljudij še ni našel nikjer — pri nobenih volitvah“, katere smo priobčili v predzadnji številki, da so iste veljale onim razgrajajem, ki so stali za komisarjem ter ga vedno drezali in mu govorili nauha.

Iz Sv. Križa na Vipavskem. Tako živahnih volitev še ni videl Sv. Križ, kakor so bile dne 20. t. m. za peto kurijo. Glasovalo je 186, več njih pa niti volilo ni, ker je bilo jasno, da zmaga z veliko večino stranka dr. Gregorčiča z vsemi 5 volilnimi možmi. Nasprotna stranka, katero je rodil dr. Tumov shod 18. t. m., je pokazala, da stoji na kaj šibkih nogah; le čuditi se je, kako so se združili tako različni življi. Vsa agitacija, zasejana od drugod, ni pomagala nič.

Danes, 21. t. m. je volila četrta kurija, pri kateri se ni prikazal nikdo od nasprotne stranke in je torej vseh 5 mož za dr. Gregorčičevo stranko. —

Iz Gabrijli pri Ajdovščini se nam poroča: Danes dne 19. t. m. pri prvotnih volitvah je „liberalna stranka“ zmagala za V. kurijo, (eden volilni mož, katerega jedinega volijo); občanarji 8 K davka (volijo 2 volilna moža), kjer smo zmagali mi. — Za zmago v V. kuriji ima vse zasluge učitelj Fr. Srebrnič, (Op. ur.: Et tu, Brute! Viš, viš! Kaj pa je storil dr. Gregorčič temu človeku v zadnjem času? Saj ga je še nedavno hvalil na vse kriplje ter bil hud nasprotnik Tumov in Gabrščkov! In taki ljudje so poklicani, da vzgajajo — značaje med

našim ljudstvom. Uboga mladina!) ker je več časa hudo agitiral, posebno med mladeniči, katere je imel skoro vse na svoji strani. Tako je njih kandidat dobil 6 glasov več kakor naš. Dajali so razumeti, da ni res, da se gre za vero: da za poslance so sposobni advokati in ne duhovniki, kateri razumejo le svoje reči; da kaj je naredil dr. Gregorčič v tolikih letih? — S „Sočo“ in „Primorcem“ v roki se je skrivaj mnogo časa prej agitivalo. Take velike agitacije, posebno od nasprotne strani, še ni bilo. Pili pa so, da je bilo groza. Da bi tudi kdo prav dobro plačal, bi se ne moglo bolj zvesto in tako neutrudljivo agitovati.

Odkod imajo učitelji najedenkrat toliko denarja? — Od raznih strani se nam poroča, da plačujejo učitelji pri sedanjih volitvah za toliko pijače, da je vse mokro po mizah in po tleh ter da so „narodno-napredni“ volilci polni kot ščep, ko odhajajo iz volilnega kraja domov. Kdor bi nam rešil to uganjko, obdarimo ga z Gabrščkovim kalamonom. Saj drugače učitelji vedno tarnajo in tožijo o hudi bedi, v kateri se nahajajo. In mi smo tudi prepričani, da jim lastnega denarja ne preostaja, — od kod torej toliko denarja? Ali so si ga morda pridobili baš s — čarobno močjo Gabrščkovega kalamona?

Iz Renč nam poročajo: Bilo je v Zorževi krčmi. Tam je sedelo nekaj mož; kar pride v pivnico tudi neki trgovec iz Renč. Mož se loti kaj agitacije, kaj pa da agitiral je za „narodno napredno“, saj si je izvolil dr. Tuma četudi ne iz predilekcije, pa vendarle trgovce, da proučijo v deželi preobrat, po domače rečeno: da napravi v deželi razkol. Mož je našel nekoliko poslušnih ušes in da bi bile še bolj poslušne, poklical je „dopjon“. Govorilo se je o tem in onem in reklo se je tudi, da je nekdo „snel“ občini 1100 gld. ter opomnilo, da je dobil od tega denarja tudi nekdo drugi nekaj.

Tako sumničjivo narodno napredni osebe, o katerih mislijo, da bi jim znale prekrizati račun pri njihovi agitaciji. Sicer pa je jako verjetno, da ne bode ne „nekdo“ ne „nekdo drugi“ molčal k takemu podtikanju ter da bode moral neki močitelj zagovarjati se zaradi takih sumničjiv celot pred sodnijo.

Društvo slovenskih veleposestnikov na Goriškem imelo bo dne 3. decembra, na dan trga sv. Andreja, v prostorih goriške Čitalnice ob 11. uri dop. volilni shod, na katerem se bo razpravljalo o volitvi zastopnika veleposestva v državni zbor.

Babji boj. V četrtek zjutraj ob polu šestih sta šli na delo v tovarno v Stračicah delavki Marija Soranza iz Padove in Marija Magnon iz sv. Pola, tudi v Italiji. Po poti sta se sporekli, a ostalo ni le pri besedah, nego zaleleti sta se druga drugi v lase. Naposled pa udari Soranza Magnonko s steklenico s tako silo po buči, da so jo morali nesti v bolnišnico, kjer so jej morali dve rani zašiti.

Oh, te Italijanke imajo pač vročo kri!

Tatvina. V četrtek popoldne je policija aretovala Ivana Quaina brezposelnega mizarja, ker je ukradel strojarskemu delavcu Matiju Faganelu kovček, v katerem se je nahajalo nekaj žganja in en goldinar denarja.

Iz Renč. Tuk. slov. čitalnica pri redi v nedeljo 25. t. m. društveni ples. Sviral bode oddelek vojaške godbe 47. peš polka. Začetek ob 4. uri pop. med plesom društveno petje.

Kobarid. Vodstvo podružnice sv. Cirila in Metoda v Kobaridu naznanja, da bo letni zbor dne 29. novembra v gostilni pri „Nemcu“ ob 2 urah popoldne.

Preiskava radi veleizdajstva. — V Gradcu se je začela preiskava proti 36 italijanskim vseučiliščnikom zaradi veleizdajstva. Dva dijaka sta aretirana; ponujalo se je 100.000 kron varščine, da se ju izpusti, a zaman.

Narodno gospodarstvo.

Tumovci in zadrage.

(Odlomek iz nekega govora.)

Ni moj namen tukaj zasledovati zgodovinski razvoj onega pokreta v gospodarstvu enega naroda, pokreta, ki ga imenujemo zadržništvo, ampak omejiti se hočem bolj na naša slovenska tla, opazovati tukaj, kako in zakaj smo prišli do zadrug, kak je boj proti njim od resničnih ali navideznih sovražnikov, ki vstajajo iz vseh kotov in koncev, imejo v ustih jedino obsodbo, s katero hočejo uničiti to ekonomično gibanje: „Vodi jih duhovnik!“ In s tem hočejo, ne toliko uničiti ugled duhovništva, temveč zatreti ona ljudomila svojstva zadržništva na podlagi že davno preperelih individualističnih manšterskih načel.

Svobodna konkurenca in nje žalostne posledice v narodnem gospodarstvu izzvale so ljut odpor in sicer v zadržništvu, kajti jedino v le-tej obliki bilo je mogoče prezrtim stanovom zoperstaviti se individualizmu, ki si je znal po dovoljenih in nedovoljenih potih pridobiti bogastvo in pravice. Svobodna konkurenca je prouzročila veljavo kapitalističnega načela, in z ravno istim načelom mora se jo pobijati, ako se hoče odstraniti rane po njih vsekane raznim stanovom. Najbolj je bil samoumevno prizadet povsod kmečki stan, kar nam zadostno kaže žalostno stanje kmetijstva v posameznih krajih. Kdor se hoče o tem dobro preveriti, naj čita J. Sovranovo knjigo „Črne bukke kmečkemu stanu“ (Ljubljana, 1895).

Prvi so se uprli nezdravim tem odnosajem na Angleškem, od tam se je preneslo to gibanje na kontinent, v Francosko, Nemčijo, i. t. d., tako da danes je ni države, kjer bi se ne nasprotovalo velekapitalističnemu načelu s pripomočjo zadrug, katere v svoje okrilje sprejmejo v prvi vrsti kmečki stan, v drugi pa obrtnike in male trgovce. V prvi vrsti, rekel sem, kmečki stan, a to iz tega razloga, ker je ta v socialnem pomenu največ prizadet, tako da gineva; ali če nimamo kmeta, prvega producenta, kako naj se potem hranimo? Dvojbeno je, kar se zatrjuje, da bi mogla kedaj industrija dospeti do tega, da bi nam pokladala tudi zadostujoča živila. Osigurati kmetovalcu gospodarstveno življenje, potem pa še le brigati se za trgovino in obrtnijo, to se meni zdi bolj naravno, nego sedaj podpirati v prvi vrsti trgovino, mej tem ko propada kmečki producent baš vsled kapitalističnega jarma, kajti kako naj proizvaja surovine, prve materije, če nima s čim in odkod? Da ne lažem, omenim tukaj le velikanskega agrarnega boja na Nemškem, ki je vendar ena prvih industrijskih držav, a opazuje pri vsem tem nevarno hiranje svojega kmetovalstva in mu hoče od pomoči.

Kar je drugod prouzročilo kričeče socialno stanje, to je prouzročila pri nas Slovincih politika. L. 1848. s svojo revolucijo nas je obudilo iz narodnega mrtvila k narodnemu delovanju. Par desetletij se je tudi delalo složno na vsej črti, le za uvaževanje slovenskega imena.

(Dalje pride.)

Nova knjigovoznica,

preskrbljena po najnovejših zahtevah in z najnovejšimi pripravami

v Gorici,

v hiši, kjer je „Krojaška zadruga“.

Priporoča se preč. duhovščini za prevezavo misalov; slavnim krajnim šolskim svetom in učiteljstvu za prevezavo šolskih knjižic in sploh za vsako delo, bodisi v popravu ali na novo izdelanje, za kar zagotavlja trpežni izdelek in točno postrežbo po jako kulantnih cenah. Rojakom v mestu in okolici se priporoča udani

Ivan Bednarik,
knjigovez.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica
v Gorici.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec v vrtni ulici
hiš. šte. 10.

Izdeluje vsakovrstne možke obleke po vsakem kroju
in za vsaki stan.

Ima tudi zalogo domačega in angleškega sukna
vseh vrst za vsak letni čas.

Naročila iz mesta in z dežele sprejema in jih
izvršuje hitro in točno.

Daje tudi na mesečne obroke po pogodbi.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Riccardo Brass,
Gorica, ulica Vetturini hiš. št. 11,
priporoča svojo bogato zalogo
vina in špirita na debelo.

Anton Bortolotti,
kamnosek,
Gorica, Franc-Jožefova cesta št. 33.
Zaloga nagrobnih spomenikov,
cene od 10 do 200 gld.

G. Likar,
Gorica, Semeniška ulica št. 10.
Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.
Raznovrstno papirnato blago.
Knjige: molitvene, šolske in vpisne.
Tiskovine iz „Narodne tiskarne“ po enaki ceni. Preskrbuje tisk vizitnic, računov, kuverte z napisi.
Sprejema v vezanje knjige.
Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici h. šte. 23,
(v hiši g. dr. Lisjaka)
priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta.
Razpošilja blago na vse kraje. Cena primerna, postrežba dobra.

Jakob Miklus,
trgovca z lesom in opeko, zaloga pohištva, rakev (trug), vinskih posod itd.
v Pevmi,
za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

C. kr. priv.
civilni, uradniški in vojaški krojač na Travniki št. 22, I. nadstropje v Gorici,

M. POVERAJ,
priporoča p. n. občinstvu svojo izborna zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn, obleko, sobne in dežne plašče
Velika izbor
zavratnic in ovratnikov, perilo, Jäger-srajce, sploh vse k obleki spadajoče; prodaja zdravo in trpežno blago tudi na meter; vse jako po ceni.
Civ. in duhovenski površniki od gl. 15.— nap.
Površniki letni 9.—
Obleka možka 8.50
za dečke 1.80
Nepremočljivi havelok 9.—
Cene stalne; 5% odbitka. Vsako naročilo izvrši se točno.

Išče se
izvrstnega učitelja za češčino.
Ponudbe pod S. P. Sv. Peter pri Gorici.
Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno
prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pi-jače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.
Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,
trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Kolesarji pozor!
Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najbolj-šega materiala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (komplet). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovejših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.
Z odličnim spoštovanjem
Martin Šuligoj,
urar v Kanalu.

Nj. svetost papež Leon XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju gospodu lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani priručno zahvalo za doposlane Jim stekleničice
— tinkture za želodec —
in so njemu z diplomo dné 27. novembra 1897 podelili naslov »Dvorni založnik Nj. svetosti« s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.
Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi slo-viti profesorji in doktorji priporočajo bolehlavim G. Piccolijevo želodčno tinkturo, katera krepča želodec, povečuje slast, po-spešuje prebavljanje in te-lesno odprje. Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Pic-coli, lekarnar »pri angelu« v Ljubljani, na Dunajski cesti.
Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gld. 1.26 a. v.; po 24 steklenice za gld. 2.40; po 36 za gld. 3.50, po 70 za gld. 6.50, po 110 za gld. 10.30.
— Poštino mora plačati p. n. naročnik.

Najboljše berilo in darilo
je vsestransko jako pohvaljena
„Vzgoja in omika ali izvir sreče“
(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, ka) teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega po-trebnega, da more sebe in druge blažiti in pravo likati-ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštenu povzetju pri
Jož. Valenčiču na Dunaju
III. Bez., Löwengasse Nro. 27, Parterre Th. 4
Založnik, ozir. prodajalec je voljen vrniti denar ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj.
Knjig je malo več v zalogi.

1. Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2;
2. Posojila daje: a) na vknjižbo po 5 1/2%; b) na menice po 6%; c) na tekoči račun po pogodbi.

Le malo časa!
Velika menažerija
v **GORICI**, nasproti Ljudskemu vrtu. (Fondo GUGLIELMI)
Zverine in morske živali, katerih nimajo največje menažerije, kakor velikanski karikaturni medved iz Novaje zemlje, drugi medvedi, volkovi, hijéne, leopardi, šakali, razne ujede, krokodili, aligatorji, opice, pasanéc, (Gürtelthier),
Kača klopotača,
katero se vidi malokedaj živo v Evropi.
Ob 6. uri zvečer krmljenje živalij
VSTOPNINA: I. red 40 vin. — II. red 20 vin.
Za obilen obisk se priporoča
J. GRITSCH,
iz Maribora na Štajerskem.

ROJAKI, POZOR!
Podpisani trgovci jestvin si štejejo v čast, naznaniti p. n. občinstvu, da so vsled skupnega naročevanja na de-belo vsemu blagu, katero naročujejo edino le pri sloven-skih veletržcih, kakor pri tvrdki M Truden v Trstu i. t. d., **cene zdatno znižali.**
Nadejajo se torej, da jih bodo podpirali tudi rojaki, in to temveč, ker je blago izborno in sveže ter postrežba točna.
Z odličnim spoštovanjem
Ant. Vrčon v Skriljah, Al. Kosovel v Velikih zabljah, J. Mrevlje v Sv. Križu, Ivanka Vodopivec v Kamnjah, Fr. Birska v Vrtovinu in I. Jerkič v Dobravljah.

Novoporočenci pozor!
Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgo-vino pohištva v alici Vetturini, glavni vhod v Gosposki ulici.
Anton Breščak
v Gorici, Gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironcoli).
V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po nemškem slogu. Pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov. Sprejema vsa naročila in izdeluje po izberi obrisa, najceneje in v najkrajšem času. — Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice iz trsa in celulojda, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z ži-mami in platnom na izbero ter razne tapeca-rije. —
Reči, katerih ni v zalogi, preskrbijo se po izberi cenikov točno, trdno ter v najkrajšem času.
Daje se tudi na obroke, bodisi te-denske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Prijatelji in somišljeniki
agitujte za
Centralno posojilnico
v Gorici, ulica Vetturini št. 9.
Uradne ure od 8—12.
1. Glavni deleži po 200 K s tri-kratno zavezo;
2. Opravilni deleži po 2 K s pet-desetkratno zavezo;
3. Upisnina: a) glavnih deležev ne glede na število 4 K; b) opravilnih deležev 1 K.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.
Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po naj-kulautnejših pogojih.
Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebaujem.
Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulautnejše. — Borzna naročila.